

Landbrugsstyrelsen
Miljø & Biodiversitet
Nyropsgade 30
DK-1780 København V
miljjobio@naturehverv.dk

Landbrug & Fødevarer FmbA

Axelborg, Axeltorv 3
DK 1609 København V
T +45 3339 4000
F +45 3339 4141
E info@lf.dk
W www.lf.dk
CVR DK 25 52 95 29

Høringssvar vedr. tilskud til pleje af græs- og naturarealer 2019

Landbrug & Fødevarer fremsender hermed høringssvar om tilskud til pleje af græs- og naturarealer i 2019 (j.nr. 18-12232-000003). Høringssvaret er udarbejdet i samarbejde med SEGES.

Høringssvaret forholder sig til det fremlagte udkast til bekendtgørelse, men det fulde overblik over ansøgningsrunden i 2019 haves ikke, da hverken ordningens vejledning eller fællesskemabekendtgørelsen er i høring endnu. Landbrug & Fødevarer vil derfor muligvis komme med yderligere bemærkninger til ordningen i takt med at det fulde overblik over ansøgningsrunden 2019 opnås.

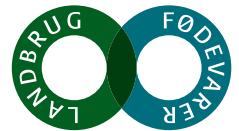
Endvidere bemærkes det indledningsvist, at det er meget svært at få det fulde overblik over en ordning, når høringen er udformet som en ændringsbekendtgørelse. For overblikkets skyld ville det være en fordel, at høringen også indeholdt en samlet sammenskrevet version af hele den nye bekendtgørelse, så alle de ændringer, der løbende er blevet vedtaget, kan læses i sammenhæng med de nye forslag til ændringer.

I forbindelse med ansøgningen om tilskud til pleje af græs- og naturarealer i 2019 indføres et nyt ansøgningsystem, ansøgningsperioden for ansøgning om nye tilsagn flyttes, ligesom der indføres 10% fleksibilitet i tilsagnene. Disse forhold vil blive berørt indledningsvist. Dernæst fremføres ønsket om ambitiøse udbetalingsmål på ordningen, kommentarer til konkrete ændringer og afslutningsvist kommenteres en række forhold i de eksisterende regler, der også med fordel kunne justeres.

Nyt ansøgningsystem med ny ansøgningsperiode

Det er vigtigt for Landbrug & Fødevarer, at Landbrugsstyrelsens gennemførelse af EU's krav om den såkaldte geospatiale ansøgning, sker på en enkel og fleksibel måde, der ikke gør det mere ressourcekrævende at søge om tilskud, men tværtimod giver hurtigere udbetaling af tilskud. Det er positivt, at der har været dialog mellem Landbrugsstyrelsen, Landbrug & Fødevarer, SEGES og lokale landbrugsrådgivere, for at finde en konstruktiv løsning omkring indførelse af den geospatiale ansøgning. Overordnet set bakker Landbrug og Fødevarer op om det nye system, da det forventes at sikre hurtigere udbetaling af tilskud til pleje af græs- og naturarealer.

Det er dog en meget stor udfordring, at ansøgningsrunden fra den 3. juni 2019 til den 15. august 2019 er kort, forskudt i forhold til den almindelige ansøgningsrunde fra februar til april, samt at den ligger hen over sommerferieperioden. Landbrug & Fødevarer havde gerne set at ansøgningsrunden var overlappende med den almindelige

ansøgningsrunde, så det var muligt at lave alle tilskudsansøgninger for en landmand samlet på en gang, når han var inde hos sin konsulent i starten af året. Landbrug & Fødevarer vil opfordre til, at der kan ansøges om tilskud til pleje af græs og naturarealer allerede fra den 1. februar 2019.

Det er under alle omstændigheder essentielt, at ansøgningssystemet virker fra dag 1, at systemet er gennemtestet før åbning, og at Landbrugsstyrelsen gennem hele ansøgningsperiodens åbningstid er bemandet til at sikre en stabil drift og vejlede om det nye system. I den forbindelse er det afgørende, at IT-systemet er gennemtestet af en række af de ansøgere, der skal anvende systemet, så det er testet ud fra et brugerperspektiv.

Det er vigtigt at ansøgere og konsulenter er i stand til at opnå overblik over en ansøgers samlede ansøgninger på tværs af ansøgningssystemer, og det er vigtigt, at der ikke skabes dobbeltarbejde for ansøgerne. Det bemærkes, at det ikke fremgår af de erhvervsøkonomiske konsekvensberegninger, at der vil være et ekstra ressourceforbrug forbundet med konvertering af eksisterende tilsagn til det nye system.

10 % fleksibilitet i tilsagnene

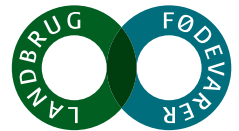
Det er vigtigt at tilskud til pleje af græs- og naturarealer, vådområdeprojekter, naturgenopretningsprojekter o.l. opleves som enkelt at gå til, så lodsejerne kan koncentrere sig om projekternes gennemførelse og pleje af arealer frem for administration og håndtering af afvigelse ift. indtegning eller andet. Naturen er dynamisk, så det er vigtigt at tilskudsordningen også kan håndtere den naturlige og dynamiske udvikling af arealer uden administrativt bøvl med konstante småjusteringer.

Det nye forslag om 10 % fleksibilitet skal erstatte den nuværende praksis, hvor det er muligt at ansøge om tilsagn til et mindre areal end det indtegnede i IMK. Da arealer med tilsagn om pleje af græs- og naturarealer er ekstensive og ofte meget dynamiske arealer, er det helt essentielt, at der er en fleksibel tilgang til det støtteberettigede areal.

Som det fremgår af høringsmaterialet kan fleksibiliteten fx omfatte permanent våde arealer som vandhuller under 500 m² og lignende. I bekendtgørelsesudkastet benævnes det som områder under 500 m², der er uden plantedække eller med plantedække, der ikke kan afgræsses eller anvendes til slæt på grund af plantedækkets beskaffenhed eller permanent vanddække.

Landbrug & Fødevarer har forstået det således, at fleksibiliteten også omfatter arealer med træer, krat og buske, samt andre områder under 500 m², hvor aktivitetskravet ikke opfyldes (afgræsning eller slæt). Landbrug & Fødevarer vil i den forbindelse gerne have bekræftet, at bekendtgørelsens ordlyd rent faktisk afspejler dette.

Det bemærkes i øvrigt, at det ikke er alle arealer, hvor der søges grundbetaling sammen med plejetilsagnet, der vil få glæde af den nye 10 % fleksibilitet, da der kun er en vis fleksibilitet (pro rata/markblokkens støtteprocent) på arealer med permanent græs. Det er en udfordring, da mange af tilsagnsarealerne per definition ikke permanent græs. Landbrug & Fødevarer ønsker den samme fleksibilitet (dvs. pro rata) på arealer med tilsagn, der ikke er permanent græs. Det har Landbrug & Fødevarer også arbejdet for over for EU-Kommissionen.

Det skal bemærkes, at den foreslåede fleksibilitet vil betyde, at det kan blive meget svært – og måske tæt på umuligt – at ansøge om tilsagn på meget ekstensive arealer, fx med mange træer. Disse arealer vil typisk have en høj naturværdi. Dette er utilfredsstillende. Landbrug & Fødevarer opfordrer derfor til, at der findes en anden løsning til, hvorledes naturplejen kan understøttes på denne type arealer.

Det fremgår ikke af høringsmaterialet, hvorledes eksisterende tilsagn skal konverteres til den nye 1:1 indtegnning. Det er vigtigt, at der iværksættes en smidig overgangsordning. I tilfælde, hvor det ikke er muligt at konvertere tilsagn på meget ekstensive arealer til 1:1 indtegnning (jf. bemærkningen i afsnittet ovenfor), er det helt essentielt, at der findes en løsning for den fortsatte pleje af disse arealer. Fx en 100 % national finansieret tilskudsordning målrettet særligt værdifulde naturarealer, som ikke kan rummes i LDP. Det vil være uacceptabelt, hvis indførelsen af et nyt ansøgningsssystem medfører bortfald og tilbagebetaling af allerede indgåede flerårige tilsagn.

Vi savner en beskrivelse af konsekvenserne ved de foreslåede ændringer for nuværende tilsagnsarealer, og herunder en opgørelse over, hvor mange arealer, der anslås ikke kan leve op til 1:1 kravet. Dette burde fremgå af høringsmaterialet.

Det er vigtigt, at der findes enkle og smidige løsninger, der tilgodeser tilsagnshaverne, hvor der kan opstå problemer med implementering af det nye system.

Endvidere er det helt afgørende at ændringen følges af en grundig og god vejledning om reglerne, da betingelserne for anvendelse af 10 % fleksibilitet - uanset den gode hensigt – er komplicerede. Helt generelt er der brug for en grundig kommunikationsindsats om det nye system.

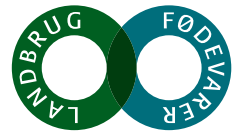
Udbetalingsmål

Landbrug & Fødevarer vil endnu en gang gentage behovet for en hurtig og effektiv udbetaling af tilskud til naturpleje. Der står i Landbrugsstyrelsens nuværende resultatkontrakt, at 65% af arealordningerne under landdistriktsprogrammet skal være udbetalt ved årsskiftet. I lyset af den alvorlige tørkesituation i 2018 og den deraf følgende pressede likviditet er Landbrug & Fødevarers opfordring, at 97% af tilskuddet til pleje af græs- og naturarealer er udbetalt inden 1. februar det følgende år. Udbetalingsmålet bør omtales i vejledningen til ordningen.

Konkrete bemærkninger til ændringerne

§1 nr. 1 (ændring af oprindelig §2 nr. 9 og 10): På grund af Landbrugsstyrelsens automatiseringsprojekt indføres krav om, at arealer, hvortil der kan overføres en HNV værdi, skal være beliggende i samme markblok. Det vil medføre, at man ikke i fremtiden kan overføre HNV værdien fra f.eks. en mark med permanent græs til en mark i omdrift. I praksis vil det betyde, at man ikke får mulighed for at inddrage et omdriftsareal, som f.eks. udlægges til permanent natur i et tilsagn, hvilket vil være yderst uheldigt. Vi må derfor opfordre til, at denne bestemmelse fjernes. Det er dog positivt, at HNV scoren fremover kan gå på tværs af tilsagnsår

§ 1 nr. 6 (vedr. ny §13a): Landbrug & Fødevarer hilser forslaget til ny hjemmel for gennemførelse af et pilotprojekt om afgræsning velkomment. Det er vigtigt at nye

datakilder og alternative kontrolmetoder udforskes, så den nye teknologi udnyttes både til smart regulering og til smart kontrol.

Denne fleksibilitet kunne med fordel udvides til at gælde for andre relevante projekter, samt for alle tilsagnsarealer, hvor der på baggrund af en faglig vurdering fra de naturansvarlige myndigheder er vurderet hensigtsmæssigt, at der gennemføres en anden græsningsperiode. Det kan f.eks. være når der foreligger en specifik plejeplan for et område.

§1 nr. 8 (ændring af oprindelig §20): Det er vigtigt, at der er klar kommunikation om fristen for elektronisk producentskifteerklæring, så der ikke er nogen, der kommer i klemme som følge af overskridelse af formelle frister.

§ 2 stk. 3 (oprindelig §1, stk 7). Det vurderes vanskeligt at administrere i praksis. Ansøgere i 2018 har søgt på baggrund af andre forudsætninger og bør derfor have mulighed for at tilpasse deres tilsagnsarealer efter de nye bestemmelser, hvis de skal være omfattet af denne bekendtgørelse.

Øvrige bemærkninger til den eksisterende bekendtgørelse om pleje af græs- og naturarealer

§ 9, 2:

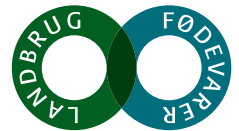
Ansøgere har over de seneste år oplevet en stramning i reglerne for, hvilke lysåbne fredsskovspligtige arealer, der kan opnå tilskud. I ordningen er skov defineret som et område på over 0,5 ha med en kronedækning på over 10%. Det betyder, at hvis et fredsskovspligtigt areal har en kronedækning på over 10 %, kan der ikke opnås plejegræstilsagn på arealet, selvom der er et egnet plantedække under træerne. Ud fra hensyn til biodiversiteten er det meget u hensigtsmæssigt, da det netop ofte er i overgangszoner, at den største biodiversitet er tilstede, og at der derfor netop i sådanne områder lever en lang række arter. Græsning i skovområder giver desuden en rigtig god dynamik og fremmer variationen i levesteder. Bestemmelsen bør derfor tages op til genovervejelse.

Den administrative stramning har ikke fremgået særligt klart og tydeligt af vejledningen, hvilket vil være ønskeligt fremover.

§ 11:

Der skal i hele tilsagnsperioden være et egnet plantedække. På mange tilgroede arealer, kan der være et naturmål om at få åbnet arealet op via græsning. På mange af disse arealer vil det være hensigtsmæssigt at undgå mekanisk rydning, men i stedet lade dyrene åbne arealet op ved græsning. Over nogle år vil dyrene rydde større og større dele af arealet, men det vil ikke ske fra år 1. Det bør være muligt, at søge til hele arealet under forudsætning af, at arealet vil blive åbnet mere og mere op i løbet af tilsagnsperioden, således at arealet i år 5 fremstår med den for området ønskede blandede mosaik af krat og lysåbne arealer.

Den nye geospatiale ordning udvider muligheden for at sikre mosaiknatur, men der bør fremover tænkes mere i retning af at fremme og sikre en naturlig mosaikstruktur, ved at lade disse arealer indgå i tilsagnet, hvor det gavner biodiversiteten.

§ 13, 2a:

Det er ikke muligt at omdanne tilsagn i løbet af tilsagnsperioden fra en type 67 til en type 66. Det betyder, at ansøger allerede inden forpligtigelsesperioden er i gang og for de næste 5 år, skal fastholde de samme betingelser, uden mulighed for at fravige disse, også selvom man som tilsagnshaver fravælger at modtage grundbetaling til arealet i løbet af perioden. Det virker unødigt ufleksibelt og giver anledning til at tilsagnshavere ofte skal bruge mange ressourcer på at opfylde aktivitetskravet og plejeforpligtigelserne i type 67 tilsagn, hvilket ikke er en fordel for naturen. Vi foreslår derfor, at bestemmelsen ændres, så plejeforpligtigelserne kan ændres undervejs i tilsagnsperioden.

Der mangler en optimal kontrolmulighed ved helårsgræsning/vintergræsning. Vi opfordre til, at der fortsat bliver arbejdet på at finde en kontrolform, som passer til ekstensiv helårsgræsning.

Begrebet 'lyng' bør udvides til 'dværgbuske', så f.eks. enebærbuske, revling, havtorn og gråris, samt andre for naturarealer karakteristiske vækster, vurderes på samme måde som lyng. Dværgbuske udgør en væsentlig del af plantedækket på mange værdifulde naturarealer. Det bør der tages højde for i tilskudsordningen, så det sikres, at der også kan søges tilskud til disse arealer. Det er ikke alle dyreholdere, der har en drift, der passer til kontrol efter fast græsningstryk, som ellers er et godt alternativ.

§13, 2b:

Perioden juni, juli, august passer ikke til afgræsning af alle naturtyper, da der er særlige hensyn til græsningstidspunkter i forhold til fugle, planter og insekter. Det kan derfor være et problem for nogle dyreholdere og naturen, at dyrene SKAL gå ude i tre bestemte måneder. Nogle arealer vil have godt af tidlig afgræsning, mens andre vil have bedst af en senere græsning. Desuden vil det give problemer for en række dyreholdere, at dyrene er "låst" til arealerne i de tre måneder, da der derved kan opstå mangel på dyr til afgræsning i lige de tre måneder, men at der over en sæson vil være dyr nok. På nogle af de ekstensive arealer (hvor denne kontrolform er mest optimal), kan der være særlige forvaltningsbehov, der forudsætter forskellige græsningsperioder.

Derfor foreslås følgende tekst indsat:

Perioden for fast græsningstryk skal være fleksibel, så der kan tages individuelle hensyn til naturformålene. Det anbefales derfor, at der kan afkrydses ud fra forskellige græsningsperioder:

april – juni

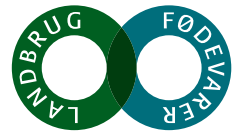
juni - august

august – oktober

Mulighed for vintergræsning bør findes

§ 22:

Tilskud: Da formålet med ordningen er at fremme biodiversiteten, er det uheldigt, at tilskuddet er skruet sådan sammen, at der kan opnås ca. 1.000 kr. mere pr. ha til de arealer, hvor der også søges grundbetaling. Hertil kommer ca. 500 kr./ha i ø-støtte, som pt. kun tildeles til arealer med grundbetaling. Derfor bliver det særligt økonomisk attraktivt for naturplejere på øer med ø-støtte at sikre, at betingelserne for grundbetaling kan opfyldes. På arealer med grundbetaling skal aktivitetskravet overholdes, hvilket betyder, at der på disse arealer ofte bliver taget et slæt mellem 21. juni og 15. september for at sikre opfyldelse af betingelserne. Dette kan ud fra et biodiversitetshensyn været

uhensigtsmæssigt. Der opfordres derfor til, at tilskudssatsen til tilsagnstype 66 og 67 ensrettes, så den som minimum er lige så attraktivt, at foretage den for biodiversiteten mest hensigtsmæssige forvaltning.

Med venlig hilsen

Mette Kruse

Mette Trudsø Kruse
Chefkonsulent
Team EU

D +45 3339 4260
M +45 3058 2153
E mtk@lf.dk